

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн середовища	Рівень вищої освіти	перший (бакалавр)
Кафедра	Дизайн середовища	Рік навчання	4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	вибіркова
Спеціальність	022 Дизайн	Семестр	8

СВІТЛОВИЙ ДИЗАЙН МІСТА ТА ДИЗАЙН ВІЗУАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Весняний семестр (травень 2020 / 21 н. р.)

Лектор	Трегуб Наталія Євгеніївна, кандидат архітектури, доцент, зав. кафедри «Дизайн середовища» ХДАДМ
E-mail	kafedra.inob@gmail.com
Заняття з/в	31.05.2021 – понеділок (13-00 – 16-20), ауд. 201, (корпус 2), (online, Skype); 04.06.2021 – п'ятниця (10-45 – 16-20), ауд. 201 (корпус 2), (online, Skype).
Адреса	61002, Харків, вул. Мистецтв, 8, корпус 2, поверх 2, ауд. 204
Телефон	(057) 706-02-46 (кафедра «Дизайн середовища»)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з лектором є електронні листи (тільки у робочі дні з 9-00 до 17-00). Умови листування: в темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни; в полі тексту листа позначити ПІБ студента, який звертається (анонімні листи на розглядаються); файли підписуються таким чином: прізвище_завдання. Розширення: текст – doc, docx, ілюстрації – jpeg, pdf. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю (реферати) мають бути надіслані на пошту викладача та кафедри. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами для вивчення дисципліни «Світловий дизайн міста та дизайн візуальних комунікацій» є: Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 022 «Дизайн», що затверджений та введений в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 13.12.2018 р. № 1391. В ньому наведено: *теоретичний зміст предметної області*: поняття, концепції, принципи дизайну та їх використання для забезпечення заданих властивостей та естетичних характеристик об'єктів дизайну (за спеціалізаціями) та *методи, методика та технології*: методика проектування та виготовлення одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну; технології роботи у відповідних спеціальних матеріалах (за спеціалізаціями). Ряд компетентностей випускника (з переліку інтегральної, загальних і спеціальних – фахових, предметних) забезпечуються вивченням цієї дисципліни - «Світловий дизайн міста та дизайн візуальних комунікацій».

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Базою навчального тезаурусу дисципліни «Світловий дизайн міста та дизайн візуальних комунікацій» є складений за авторською методикою курс лекцій (укладач к. арх., доцент Наталія Трегуб), який охоплює термінологічні, історичні та сучасні дані (монографії, підручники, навчальні посібники, словники-довідники, каталоги, електронний ресурс мережі Інтернет зі світової та вітчизняної архітектурно-дизайнерської практики). Лекційний матеріал супроводжується відповідними наочними зразками у вигляді слайдів та відео.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Додаткові науково-інформаційні матеріали, літературні джерела, у тому числі актуальні наукові та практичні розробки зі світлового дизайну міста та дизайну візуальних комунікацій, дані про продукцію фірм-виробників, новітнього обладнання джерел світла, зразки фестивалів світла можливо переглянути у мережі Інтернет. Відповідні посилання на потрібний сайт надаються лектором під час занять або за проханням студента після закінчення лекції, а також в процесі електронного листування.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

За бажанням студента є ведення конспекту лекцій (у зошиті або в електронному вигляді). Необхідно мати альбом для зарисовок, ручку, олівець, а також комп'ютерну техніку (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Для іноземних студентів, які недостатньо володіють державною мовою України, пропонується використання необхідних для паралельного перекладу гаджетів (смартфону, планшету, ноутбуку). Головною програмою, необхідною для опанування лекційного матеріалу та виконання рефератів, є Microsoft Word. Проведення лекцій в системі ONLINE – в програмі SKYPE.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Світловий дизайн міста та дизайн візуальних комунікацій» є вивчення композиційних прийомів світлового дизайну міських ансамблів та інформаційних систем, принципів і прийомів створення світлового образу об'єктів засобами сучасних освітлювальних систем в процесі формування комфортного соціально-культурного середовища життєдіяльності.

Завдання дисципліни:

- оволодіння системою теоретичних знань та алгоритмом практичних дій в процесі формування світло-кольорових ансамблів міської забудови та ландшафтно-світлових ансамблів, окремих будівель і споруд, елементів візуальних комунікацій з застосуванням інноваційних світлових технологій;
- надбання студентами методичних та практичних знань в процесі проведення передпроектного аналізу прототипів, формулювання проектних проблем, обґрунтування авторського сценарію світло-кольорового дизайну архітектурних об'єктів;
- подальше удосконалення технік комп'ютерного моделювання об'єктів світлового дизайну, що зумовлено освоєнням нових комп'ютерних програм як засобів проектування та 3D-графічної презентації проектної ідеї.

В результаті вивчення дисципліни «Світловий дизайн міста та дизайн візуальних комунікацій» студенти повинні:

- **знати:** основи створення світло-кольорових систем з використанням новітніх освітлювальних пристроїв і прийоми взаємодії штучного світла з архітектурною формою (світло-форма, світло-простір, світло-колір, світло-пластика);
- **вміти:**
  - здійснювати передпроектний аналіз всіх впливових чинників на об'єкт проектування;
  - формулювати обгрунтовану авторську концепцію проекту, ілюструвати головні принципи дизайн-концепції засобами вербальних і графічних форм відображення;
  - здійснювати процес проектування з урахуванням сучасних технологій і конструктивних рішень, а також функціональних і естетичних вимог до об'єкту дизайну;
  - орієнтуватись у типах, технологічних можливостях і дизайні новітніх джерел штучного світла та освітлювальних пристроїв;
  - розробляти проектну документацію дизайн-продукту (ортогональні проєкції, креслення композиційно-пластичного, конструктивного та матеріально-технологічного рішення об'єкту проектування, ергономічні схеми зорового сприйняття, перспективні або аксонометричні зображення);
  - візуалізувати остаточний варіант світло-кольорового дизайн-рішення міського ансамблю, архітектурних будівель і споруд, елементів міського ландшафту та візуальних комунікацій, застосовуючи сучасні комп'ютерні програми; формувати і розвивати власний авторський стиль формоутворення, графічну манеру виконання;
  - раціонально організовувати проектний процес; обирати оптимальні згідно економічним вимогам рішення.

ОПИС І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Очна форма навчання: дисципліна вивчається протягом сьомого семестру 4 курсу першого рівня вищої освіти (5 кредитів ECTS). Загальна кількість годин – 150 (з них аудиторних - 60 год., лекційні - 10 год., практичні - 50 год., самостійна робота - 90 годин).

Заочна форма навчання: навчальна дисципліна «Світловий дизайн міста та дизайн візуальних комунікацій» містить 10 годин лекційно-практичних занять, самостійна робота – 140 годин.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Світловий дизайн міста та дизайн візуальних комунікацій» є оволодіння системою модернізованих проектно-виробничих технологій у формоутворенні світло-кольорових міських ансамблів та інформаційних систем предметно-просторового середовища.

Рубіжна перевірка рівня і якості отриманих знань здійснюється у процесі виконання письмових контрольних робіт, рефератів (за необхідністю), підсумкова – під час диференційного заліку.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми і зміст матеріалу розкриваються у процесі проведення лекційних і практичних занять. Самостійна робота студента спрямована на закріплення лекційних тем, розробку проєктів світло-кольорових міських ансамблів і елементів візуальних комунікацій з інтегрованими або розміщеними автономно від об'єкту освітлювальними пристроями. Зміст самостійної роботи включає пошук і аналіз додаткової інформації, передпроектний аналіз, розробку концепції, виконання проектно-розробки з

застосуванням комп'ютерних програм, підготовку усних і письмових відповідей під час рубіжного контролю і заліків, а також (за бажанням) написання тез доповідей для участі в студентських наукових конференціях.

РОЗПОДІЛ ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНО-ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Заочна форма навчання

Дата	Назва розділів, тем лекцій / практичних	Кільк. годин	Анонс лекційного матеріалу
1	2	3	4
Розділ 1. Теоретичні та практичні основи світлового дизайну та об'єктів візуальних комунікацій у міському середовищі			
31.05.2021	Тема 1. (лекція) «Світловий дизайн: функція, естетика, ергономічність, енергоефективність».	4	Окреслюються принципи взаємодії штучного світла з архітектурною формою, створення світлового образу середовища. Характеризуються основні типи освітлення будівель (залівне світло, локально-зональне, силуетне, контурне, кольородинамічне, медіа-фасади), світлові сценарії, святкові ілюмінації, джерела архітектурного підсвічування та дизайн елементів освітлювальних систем. Розглядаються світлові композиції предметно-просторових комплексів, світло-дизайн елементів міського ландшафту, проблеми відео-екології міського освітлення.
04.06.2021	Тема 2. (лекція) «Комплекс засобів тактильно-аудіо-візуальної комунікації»	2	Розглядаються основні види інформаційних систем, їх функції (орієнтації у просторі, «пізнавальної» інформації, поведінкової орієнтації) та принципи розміщення в архітектурному середовищі: <ul style="list-style-type: none"> ▪ «кольорове кодування» у громадських комплексах; ▪ «знакові» елементи середовища; ▪ інформаційні системи для мало-мобільних груп людей.
Розділ 2. Практичні основи світлового дизайну та об'єктів візуальних комунікацій у міському середовищі			
04.06.2021	Тема 3. (лекційно-практична) «Формування світло-кольорових і ландшафтно-світлових ансамблів міського середовища».	4	Розглядається методика світлового моделювання будівель, споруд і міського ландшафту: <ul style="list-style-type: none"> ▪ вибір архітектурного об'єкту проєктування; ▪ передпроектний аналіз прототипів та архітектурно-ландшафтного

			<p>середовища;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ обґрунтування та формулювання авторської концепції; ▪ розробка пошукових ескізів; ▪ розробка 3D – комп'ютерних моделей із застосуванням спеціалізованих комп'ютерних програм (3Ds Max, CorelDraw, Photoshop); ▪ виконання фор-ескізу презентаційної проєктної документації; ▪ складання та редагування текстів концепції, анотації, написання реферату за темою проєкту.
--	--	--	---

- Матеріали лекцій підлягають перманентному оновленню і доповненню з відповідним корегуванням.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Рубіжний контроль знань здійснюється шляхом проведення контрольних практичних робіт. Підсумковою формою контролю опанування і закріплення знань з дисципліни є екзаменаційний перегляд, що проводиться по закінченню семестру. Загальна оцінка виставляється за результатом перегляду, а також з урахуванням рівня участі студента в обговоренні проблемних питань формування світлового дизайну міста і проєктування об'єктів візуальної комунікації, оцінки контрольних практичних завдань та регулярності відвідування аудиторних занять. На оцінку може позитивно вплинути написання тез, в яких віддзеркалюється науково-теоретичний підхід студента до аналізу певних положень, що витікають з матеріалів даної дисципліни. Підготовка тез доповіді на студентській конференції оцінюється додатковими балами (в межах 1 – 5).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
64-74	D		
60-63	E	Задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

ПРАВИЛА ЛЕКТОРА (ВИКЛАДАЧА)

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. На проведення занять з дисципліни розповсюджуються загальноприйняті норми і правила поведінки у закладі вищої освіти. Під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу, будь то занадто гучне спілкування, вільне пересування аудиторією чи користування мобільними телефонами. З боку викладача вітається активна участь студента і його власна думка в обговоренні актуальних питань, що розглядаються. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі інноваційних досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими потребами здоров'я (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби або іншої важливої причини лектор має право перенести заняття на інший день за умови узгодженості з навчальною частиною та існуючим розкладом занять. Про дату, час та місце проведення занять лектор інформує студентів через старосту групи.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Не припустимі пропуски лекцій та практичних занять студентами без поважних причин. Причини пропуску занять мають бути підтверджені деканатом факультету ДС. У разі пропуску занять студент має самостійно опрацювати матеріали теми лекцій і зробити відповідні записи в конспекті, а також виконати всі практичні вправи. Відсутність студента на контрольних заняттях (на модульному тижні) і невиконання відповідей на тести безпосередньо впливає на зниження підсумкової оцінки (мінус 5 балів за пропуск).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час написання рефератів і статей, текстів доповідей для участі в конференціях студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (не допускається плагіат – суттєве запозичення або копіювання в статті/рефераті чужих матеріалів без посилання на автора чи оригінал об'єкту середовища (предмету дизайну). **Корисні посилання:** <https://zakonodavstvo.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Розділи, теми	Форма звітності	Бали
Розділ 1, теми 1-2	Написання реферату	0 – 20
	Поточний контроль	0 – 10
Розділ 2, тема 3	Аналіз прототипів	0 – 10
	Виконання ескізів	0 – 20
	Виконання практичного завдання	0 – 30

	Екзаменаційний перегляд	10
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент у повному обсязі опанував матеріал теми та самостійного курсу, проявив креативне мислення при розробці концепції та виконанні практичних завдань, відповідей на питання рубіжного контролю, при складанні реферату за обраною темою, додатково підготував тези доповіді для наукової конференції, виступив з доповіддю на студентській конференції.
A	17–19	37–39	Студент у повному обсязі опанував матеріал теми та самостійного курсу, проявив креативне мислення при виконанні практичних завдань, відповідей на питання рубіжного контролю, при складанні реферату за обраною темою.
A-	16	36	Студент у повному обсязі опанував матеріал теми та самостійного курсу, проявив креативне мислення при виконанні практичних завдань, відповідей на питання рубіжного контролю.
B	12–15	32–35	Студент добре опанував обсяг матеріалу самостійного курсу.
C	8–11	22–31	Студент в цілому добре опанував матеріал теми та самостійного курсу, творчо та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки.
D	4–7	10–21	Студент у недостатньому обсязі опанував матеріал самостійного курсу.
E	1–3	1–9	Студент у недостатньому обсязі опанував матеріал самостійного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має багато значних недоліків (відсутність чітко сформульованої концепції, неякісне виконання графічної візуалізації дизайн-об'єкту, помилки у проектній документації, несвоєчасна подача виконаної роботи на екзаменаційний перегляд без поважної причини тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента під час лекцій при обговоренні проблемних питань світло-урбаністичного проектування (1-3), виступу на конференції та публікацію статті у збірнику матеріалів студентської конференції, або у фаховому виданні (1-5).

**КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, ЯКІ МАЮТЬ БУТИ СФОРМОВАНІ В
РЕЗУЛЬТАТІ ОСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ**

Заплановані результати освоєння дисципліни (компетенції)	Заплановані результати навчання дисципліни
<p><i>Інтегральна компетентність (ІК)</i></p> <p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>	<p>Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.</p>
<p><i>Загальні компетентності (ЗК)</i></p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію.
<p><i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</i></p> <p>Здатність застосовувати сучасні методики проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну.</p> <p>Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення об'єктів дизайну.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну в комунікативному просторі. ▪ Відображати морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну. ▪ Враховувати властивості матеріалів та конструктивних побудов, застосовувати новітні технології у професійній діяльності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Архітектура: Корот. словник-довідник / А.П. Мардер, Ю.М. Євреїнов, О.А. Пламеницька та ін.: За заг. ред. А.П. Мардера. – К.: Будівельник, 1995. – 335 с.: іл.
2. Архитектурный дизайн: словарь-справочник / под общ. ред. Е.С. Агранович-Пономарёвой. – Ростов н/Д: Феникс, 2009. – 342, [3] с. – (Строительство и дизайн).
3. Базилевский А.А., Барышева В.Е. Дизайн. Технология. Форма.: Учеб. пособие по спец. «Дизайн архитектурной среды». – М.: Архитектура-С, 2010. – 248 с., ил.
4. Бойчук А.В. Пространство дизайнера / А.В. Бойчук. – Харьков: Нове слово. – 2013. – 367 с.: ил.
5. Даниленко В.Я. Дизайн України у світовому контексті художньо-проектної культури: Монографія. – Харків: ХДАДМ. – Колорит, 2005. – 244 с.: іл. – Бібліогр.: С.227-239.
6. Даниленко В.Я. Дизайн Центрально-Східної Європи: Монографія. – Х.: ХДАДМ, 2009. – 172 с.: іл.
7. Ефимов А.В., Лазарева М.В., Шимко В.Т. Архитектурно-дизайнерское проектирование. Специальное оборудование интерьера. Учебное пособие. – М.: «Архитектура-С», 2008. – 136 с.: ил.
8. Коваль Л.М. Дизайн & LED-технології: монографія / Л.М. Коваль. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2014. – 130 с., іл.
9. Голобородько В.М. Ергономіка для дизайнерів: підручник. – Харків: ХДАДМ, 2012. – 378 с.: іл.
10. Рижова І.С., Прусак В.Ф., Мигаль С.П., Резанова Н.О. Дизайн середовища: Словник-довідник / За ред. д. філос. н. проф. І.С. Рижової. – Львів: Простір-М., 2017. – 360 с.
11. Скриль І.Н., Скриль С.І. Основи архітектурної світлології (розрахунок і проектування природного штучного й суміщеного освітлення та інсоляції): навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2006. – 214 с.: іл.
12. Трегуб Н.Є. Світло-кольорові сценарії в архітектурі Харкова. Problemas y perspectivas de la aplicación de la investigación científica innovadora: Colección de documentos científicos «ΛΟΓΟΣ» con actas de la Conferencia Internacional Científica y Práctica, Panamá, 11 de octubre de 2021. Panamá – Vinnitsia: Centro de Estudios Estratégicos & European Scientific Platform, 2021. 237 с. – С. 216-218. DOI 10.36074 Logos – 11.06.2021.v1.67.
13. Чечельницький С.Г. Видеоэкология архитектурной среды: монография / С.Г. Чечельницький, О.А. Фоменко; Харьк. нац. акад. город. хоз-ва. – Х.: ХНАГХ, 2012. – 372 с.
14. Щепетков Н.И. Световой дизайн города / Щепетков Н.И.: Учеб. пособие. – М.: Архитектура-С, 2006. – 320 с.: ил.
15. Mohova K.S., Tregub N.E. LIGHT SCENARIO BY MEANS OF OLED-TECHNOLOGIES IN FORMATION OF THE OBJECT-SPATIAL ENVIRONMENT OF SHOPPING AND OFFICE CENTRE AVE PLAZA IN KHARKIV // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв [Текст]: зб. наук. пр. / за ред. Даниленка В.Я. – Х.: ХДАДМ, 2015. – 140 с. (Мистецтвознавство: № 2). – С. 29-33.
16. Журнали: «Імперія світла», «Іллюмінатор», «Light Design».